

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1957-58.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1537, fremsættelsen i tidenden sp. 3009).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kirsten Gloerfelt-Tarp: En meget væsentlig del af merudgifterne ved forslaget til det kommende finansårs normeringslov er beslågt af forsvaret, nemlig godt 4 mill. kr. af den samlede merudgift på ca. 5½ mill. kr. Efter min og mit partis opfattelse er det tvivlsomt, om alle disse omnormeringer og nynormeringer er berettigede på et tidspunkt, hvor vi står over for en snarlig ny forsvarsordning, hvis indhold folketings ikke kender, hvorfor vi ikke kan vide, om de foreslåede normeringer svarer til den nye ordning. Da der ydermere i normeringslovsforslaget på alle andre områder er vist stor tilbageholdenhed med hensyn til normeringer, og da landets økonomiske stilling opfordrer til sparsommelighed, ønsker jeg på mit partis vegne at tage forbehold over for forslagene vedrørende forsvaret.

Søren Olesen: Den højtærede finansminister udtalte i sin fremsættelsestale, at der var vist tilbageholdenhed på alle områder af hensyn til den økonomiske situation og forskellige andre forhold. Det synspunkt kan jeg naturligvis billige, men der er dog nogle enkelte bemærkninger, jeg synes jeg må gøre til normeringslovsforslaget. Det er betænkeligt, at vi år efter år bliver præsenteret for et normeringslovsforslag, som forøger udgifterne med adskillige millioner — i år drejer det sig om noget over 5 mill. kr. Det er udtryk for en udvidelse af den uproduktive administration, og det kan ikke nytte, at man ser bort fra, at denne i det lange løb stadig væk vokser, selv om det ikke er særlig meget de enkelte år.

Jeg vil først sige lidt om handelsministeriet. Det er ikke store ting, der her er foreslået, men der foreslås dog ansat yderligere 10 fuldmægtige, idet der ganske vist fragår 5 sekretærer. Man står nu over for forhandlingerne angående frihandelen i Europa, hvad vi også håber vil komme til at berøre Danmark, og man skulle derfor

i stedet forvente, at man efterhånden i handelsministeriet kunne afvikle en del af de dér ansatte. Naturligvis kan man altid finde på noget arbejde. Vi hørte forleden dag, at man vil til at tælle benzinnærkerne; det er antagelig i varedirektoratet, det skal foregå, men vi finder, det er ganske unyttigt, og derfor burde man heller ikke på nuværende tidspunkt udvide antallet af ansatte i handelsministeriet.

Et andet område, jeg vil nævne, er toldvæsenet. Der foreslås en ikke helt ubetydelig udvidelse af såvel højere som lavere tjenestemandstillinger, og i bemærkningerne til lovforslaget begrundes man det med forøget arbejde på grund af de forbrugsbegrænsende foranstaltninger, som man vedtog for 2 år siden. De har medført, at toldvæsenet skal kontrollere en masse fakturaer; der nævnes i bemærkningerne 33 000 fakturaer om måneden. Det er altså en af de ting, som denne forbrugsskadelige lov har medført, og da tekstilvarerne udgør langt det største område, må det vel være sådanne fakturaer, man skal granske og studere. Jeg mener, det er ganske urimeligt at pålægge den slags afgifter, som befolkningen må betale dyrt, og som medfører en forøgelse af administrationen og besvær for dem, der skal stille fakturaerne til rådighed.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres det endvidere, at på grund af tekstiltolden er det blevet nødvendigt at ansætte 8 nye kontrollører. Jeg vil her særlig gøre det konservative folkeparti opmærksom på, hvad dette partis ivrige tilslutning til tekstiltolden har medført. Det var særlig det parti, der ønskede tolden gennemført, og samtidig siger de konservative ved enhver lejlighed, at man vil begrænse al forøgelse af statens udgifter. Et år efter, at loven er vedtaget, får vi at vide, at den har medført ansættelse af nye embedsmænd og nye kontrollører, altså særlig tekstiltolden, som for øvrigt ikke giver så farlig meget i statskassen. Det er betænkeligt, at man pålægger befolkningen en forøget udgift, som er til skade for størsteparten og til gavn for nogle ganske få. Det viser sig endog, at statens indtægt ædes op af de omkostninger, som den forøgede administration medfører, så man kan vist godt sige, at der er gået møl, endda statsansatte

[Søren Olesen.]

møl, i tøjet, og derfor udebliver de gode virkninger, man har ment skulle komme, fuldstændigt. Jeg mener — og det synes jeg der er grund til at fremhæve, hvad jeg også har gjort en gang tidligere — at hver gang nye love bliver vedtaget, burde der gives oplysninger om, hvad de kommer til at koste, også med hensyn til forøget administration og ulejlighed for borgerne; men det sker imidlertid først et år eller to efter.

Når retsforbundet så stærkt gik imod disse forslag om forbrugsafgifter og toldforslaget, som vi mente var en rent forbrugsfjendtlig foranstaltning, må vi selvfølgelig også tage afstand fra den udvidede administration, disse love medfører, og derfor kan vi ikke stemme for, at man stadig væk udvider administrationen og ansætter nye embedsmænd og kontrollører. Endelig har man endda — ja, man må jo ikke bruge et ord som frækhed — den dristighed at sige i bemærkningerne, at da der vedvarende er brug for disse folk, så må de ansættes; det vil sige, at man uden videre går ud fra, at den nævnte lovgivning skal forlænges og bestå ud i al fremtid, og at der stadig væk vil være brug for disse embedsmænd. Vi mener, at man hurtigst muligt bør ophæve denne lovgivning i betragtning af de uheldige virkninger.

Til slut må jeg omtale forsvaret, der tegner sig for 4 millioner af de godt 5 millioner, det drejer sig om. Når man nu har et forsvarsudvalg siddende og man ser, at der rundt om i andre lande arbejdes med en omordning af forsvaret, og at man de fleste steder drøfter meget betydelige nedskæringer — det gælder bl. a. England, og også Frankrig har været inde på noget lignende — så finder jeg det urimeligt at skride til så stærke udvidelser som de her foreslåede, så længe udvalget ikke har afgivet betænkning og den nye forsvarsordning ikke har været drøftet i tinget. Jeg mener, at man må holde det gående et års tid, eller hvor længe det nu vil vare, før udvalget afgiver betænkning og tinget får forelagt et forslag om en nyordning af forsvaret. Det er absolut uforvarsligt i øjeblikket at foretage denne udvidelse, som dog drejer sig om 4 mill. kr., og som indebærer ansættelsen af en mængde nye officerer og underofficerer,

som man naturligvis ikke bagefter kan afskedige.

Mit parti kan altså ikke give tilslutning til normeringslovforslaget med hensyn til de punkter, jeg her har nævnt.

Alfred Jensen: Den kommunistiske gruppe ønsker imod sædvane også at give dette lovforslag et par ord med på vejen, inden det overgives til lønningsudvalget. Det, der har været iøjnefaldende for os, er det samme, som har været iøjnefaldende for de to andre grupper, der har udtalt sig, nemlig at man siger, der skal spares, og at sparebestræbelserne er lykkedes så nogenlunde på det civile område, men at det, for så vidt angår den militære del af lovforslaget, ikke synes, som om der har været mulighed for at foretage besparelser. Vi er enige i, at det er ganske urimeligt, at man ikke viser større sparsommelighed, når det drejer sig om de militære udgifter, og det er dobbelt urimeligt, at man bruger en ny tjenestemandsløve — jeg ved ikke, om den kommer til næste år — som begrundelse for, at man skal være særlig påholdende på det civile område. Men man anlægger altså ikke de samme betragtninger, når det drejer sig om forsvaret.

Jeg ved ikke, om man har lov til at tage det foreliggende lovforslag som udtryk for, at det forsvarsforslag, der kommer, vil indeholde en udvidelse af det militære apparat og en kolossal opsvulmen af de militære udgifter, men det forekommer mig, at det peger i denne retning, og jeg kan dårligt tænke mig, at det senere bliver let at nedbringe disse udgifter, hvis man først indlader sig på dem, tværtimod. Det strider også klart imod de ønsker og forventninger, vide dele af det danske folk har om, at man skulle gå den modsatte vej og skære ned i det militære apparat og i stedet øge udgifterne til civile formål.

Vi er naturligvis enige med regeringen i, at der skal spares, hvor der er mulighed for det, og vi ønsker lige så lidt som andre her i tinget, at man øder penge på områder, hvor det er urimeligt, men jeg tror alligevel, at man bliver nødt til at se lidt mere på den civile del af normeringslovforslaget. Der er grupper, hvis forhold ganske givet bør tages op til overvejelse, og for hvilke der må stilles ændringsforslag. F. eks. har remise-

[Alfred Jensen.]

arbejderne, der for nogle år siden blev tjenestemænd, da de gik bort fra timelønsordningen og blev månedslønnede, gjort gældende, at de løfter om advancementsmuligheder, der blev givet, da man gik over til denne ordning, ikke er blevet indfriet. En forudsætning for, at man gik bort fra den bedre timelønsordning og blev ringere lønmæssigt stillet, var netop, at der blev stillet sådanne advancementsmuligheder i udsigt. Jeg beder derfor om, at dette spørgsmål bliver taget op til overvejelse i udvalget.

Johs. Christiansen: Det går vel nok an at sige, at det er et stort antal nye normeringer, det foreliggende lovforslag møder med — det skal jeg dog ikke komme nærmere ind på. Men selv om dette indtryk har fæstnet sig, vil jeg alligevel gerne med nogen beklagelse konstatere, at 3 stillinger, som jeg i hvert fald havde regnet med at finde på dette normeringslovforslag, ikke findes dér. Det drejer sig om administrationschefen for blindeforsorgen, forstanderen for blindeinstituttet i København og forstanderen for blindeinstituttet i Rejsnæs. Hver for sig stiller disse tre embeder meget store — jeg tør roligt sige overordentlig store — krav til deres indehavere. Opgaverne er, takket være de senere års store, men også lykkelige udvikling på disse områder, stadig vokset, sidst i kraft af loven af 1956 om foranstaltninger for blinde og svagsynede, hvorved kravene om yderligere rationalisering og intensivering forstærkedes mærkbart. At disse krav i ganske særlig grad lægger yderligere arbejdsbyrder på lederne, vil næppe nogen kunne bestride. Alligevel lader man vedblivende begge de nævnte forstandere blive stående på en grundløn, der ligger vistnok ca. 1 500 kr. under den grundløn, forstanderne ved statens skoler for døve og talelidende oppebærer og har oppebåret, så vidt jeg husker, lige siden gennemførelsen af tjenestemandsløven af 1946.

Det forekommer mig, at denne forskelsbehandling tager sig temmelig urimelig ud, og det kan hverken være arbejdets art eller dets omfang, der begrunder en sådan forskelsbehandling. Om der i det hele taget kan gives nogen acceptabel begrundelse for den,

stiller jeg mig indtil videre lidt tvivlende over for.

Hvad administrationschefens lønforhold angår, er stillingen ifølge de oplysninger, jeg har indhentet, følgende: ved tjenestemandsløven af 1946 blev der tillagt ad modum en række af socialministeriets ressortchefer et bestillingstillæg på 1 200 kr. Kun én ressortchef under nævnte ministerium, administrationschefen for blindeforsorgen, fik ikke et sådant tillæg. Refsnæsinstituttet er blevet meget stærkt udbygget i de senere år, og man står over for en stor ombygning og udvidelse af instituttet i København. Individualiseringen af blindes erhvervsuddannelse er skredet meget stærkt frem, direkte kontakt med landets øjenlæger er skabt, der er dannet en forældreorganisation, trykkeri og bibliotek under instituttet i København er udskilt fra instituttet og henlagt direkte under administrationschefen, nyordningen med hensyn til blindekonsulenterne er kommet til, ligesom der foregår et voksende samarbejde med musikkonserveratoriet, handelsskoler o. lign., med sociale udvalg, arbejdsanvisningskontorer, invalideforsikringen, betydende faktorer inden for erhvervslivet, de private blindefilantropiske organisationer og institutioner, tilsyn med elever under uddannelse hos private samt med blinde, der for offentlige midler etableres som selvstændige erhvervsdrivende — alt dette og mere til skal nok fylde en samvittighedsfuld embedsmands arbejdsdag.

Man kan vist levende forestille sig — i hvert fald har jeg for min del kunnet det — arten af de følelser, som denne embedsmand, med fuld berettigelse i øvrigt, vil kunne fristes til at nære ved tanken om den separate lønpolitik, som han, sammenlignet med sine embedsbrødre, har været genstand for i ca. 11 år. Jeg har ikke fået efterforsket oprindelsen til begrebet „bestillingstillæg“, men jeg kunne tænke mig, at det i hvert fald har en vis forbindelse med ydelse af en erkendtlighed over for tjenestemænd, hvis bestillings-, d. v. s. arbejdsområde, antager en stadig voksende størrelsesorden.

Chefen for blindeforsorgen har gennem årene fået et stadig voksende arbejdsområde, og derfor vil jeg meget gerne henstille, at det udvalg, der nu skal behandle

[Johs. Christiansen.]

normeringslovforslaget, vil tage det af mig her fremhævede spørgsmål op til overvejelse. Det er ikke store pengebeløb, det drejer sig om, men det drejer sig om noget andet og langt mere betydningsfuldt: noget menneskeligt og noget samfundsmæssigt. Jeg vil som sagt indstændigt henstille, at man tager de af mig nævnte tre embedsmænd med på den kommende normeringslov.

Finansministeren (Kampmann): Flere ærede medlemmer har givet udtryk for, at der ikke skulle være vist samme påpasselighed med hensyn til normeringen inden for forsvaret som inden for civile områder, og når jeg har taget ordet, er det for at tilbagevise denne påstand.

Jeg tror ikke, de ærede medlemmer er helt klar over, at da man gennemførte forsvarsloven i 1951, gennemførte man ikke alle de normeringer, som forsvarsloven skulle medføre, men vedtog, at efterhånden som forsvaret blev opbygget, skulle man gennemføre de forskellige normeringer. Det er grunden til, at vi i de senere år har haft større udgifter på dette område end inden for civile områder. Der er ikke på nogen måde — hvad det ærede medlem hr. Alfred Jensen var inde på — tale om en udvidelse af forsvaret ud over, hvad loven tilsigter.

Hvad angår normering inden for de civile områder, er der — hvilket også fremgik af det ærede medlem hr. Johs. Christiansens ord — vist stor tilbageholdenhed. Jeg synes, det taler til megen ære for det ærede medlem hr. Johs. Christiansen, at han førte et så varmt forsvar for, at der skulle ske noget på de tre områder, som han nu var blevet opmærksom på. Jeg må imidlertid sige, at der er talrige andre områder, hvor vi også har sagt nej til tjenestemændene. Jeg tror, at hvis jeg her nævnte alle de afslag, vi har givet, ville man opdage, hvor stærk tilbageholdenheden har været. Når der sidder en lønningskommission, som vi alle håber bliver færdig næste år, er det nødvendigt, at vi viser en sådan tilbageholdenhed, og det har tjenestemandorganisationerne været enige med os i; derfor tror jeg, man skal være forsigtig med at pille enkelte eksempler ud og sige, at her trænges netop til noget nu, fremfor at vente til næste år, hvor vi skal gennemføre en ny lønningslov.

Alfred Jensen: Nej, jeg ville ikke have sagt, at den udvidelse, der her er tale om på det militære område, er ud over det tilsigtede; jeg er fuldstændig klar over, at den er i overensstemmelse med det tilsigtede. Men jeg har den opfattelse, at mange mener, man bør stræbe efter et andet mål, og ønsker at få militærudgifterne sat ned; der sidder jo et udvalg og arbejder med problemet. Vi finder det derfor helt rimeligt, når man holder tilbage på det civile område, fordi man sysler med en ny tjenestemandsløve, at man så også holder tilbage på det militære område, hvilket ikke strider imod de besparelsesbestrebelse, regeringen har udfoldet, og det er det, jeg har talt for.

Finansministeren (Kampmann): Jeg er ked af, at det ærede medlem ikke har opfattet, at det netop er det, vi har gjort.

(Kort bemærkning).

Alfred Jensen: Ja men ikke gjort tilstrækkeligt. Man burde have lukket helt af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til lønningsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1956 til 31. marts 1957.

(Lovforslaget findes i tillæg D. sp. 2433, fremsættelsen i tidenden sp. 2999):

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.